

Alkotmánybíróság

1015 Budapest,
Donáti utca 35-45.

Az első fokon eljáró bíróság útján
Budai Központi Kerületi Bíróság

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/01236-4/2020	
Érkezett: 2020 OKT 21.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED] indítványozó, megnevezés alapján eljáró jogi képviselőm, dr. Solt István ügyvéd útján [REDACTED] az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Budai Központi Kerületi Bíróság 10.P.XI.23.652/2017/29. és 10.P.XI.23.652/2017/41.II. számú, valamint a Fővárosi Törvényszék 117.Pf.630.677/2020/3. számú határozata alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérem továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az indoklásban részletezettek alapján vizsgálja meg, hogy az ügyben eljáró bíróságok eleget tettek-e az Alaptörvény 28. cikkében rögzített azon kötelezettségüknek, hogy a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

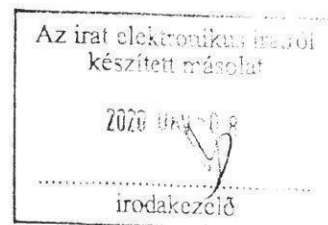
a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A felperes fizetési meghagyásos ügyből perré alakult peres eljárásban a Budai Központi Kerületi Bírósághoz nyújtott be keresetet tartalmazó iratot az indítványozóval mint alperessel szemben, amelyben kérte, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót hagyatéki hitelezői igényként érvényesített megbízási díj összegének megfizetésére, állítva, hogy a megbízási díjat az örökgyó nem fizette meg a részére.

A keresetnek a Budai Központi Kerületi Bíróság helyt adott a 2018. október 25. napján kelt, 10.P.XI.23.652/2017/29. számú ítéletében, kötelezve az indítványozót mint alperest, hogy fizesse meg a felperesnek a követelt összegű megbízási díjat.

Az ítélettel szemben az alperes fellebbezést nyújtott be, az eljáró Fővárosi Törvényszék az elsőfokú ítéletet a 2019. május 29. napján kelt, 117.Pf.640.047/2018/10. számú végzésével kiegészítés céljából visszaküldte az elsőfokú bíróságnak a másodfokú eljárás felfüggesztése mellett.

Az elsőfokú bíróság az ítéletét a 2019. november 20. napján kelt, 10.P.XI.23.652/2017/41-II. számú kiegészítő ítéletével kiegészítette.

A Fővárosi Törvényszék a Budai Központi Kerületi Bíróság 10.P.XI.23.652/2017/29. számú ítéletét és 10.P.XI.23.652/2017/41-II. számú kiegészítő ítéletét a 2020. február 28. napján kelt. 117.Pf.630.677/2020/3. számú ítéletével, kisebb pontosítással, helybenhagyta. A Fővárosi Törvényszék az ítéletében azt rögzítette, hogy álláspontja szerint az indítványozónak a Budai Központi Kerületi Bíróság felhívása alapján az első tárgyalást követő tizenöt napon belül kellett volna a felperes keresetváltoztatására és az annak részeként becsatolt okiratokra vonatkozó észrevételeit megtennie. Álláspontja szerint erre ebben a határidőben nem került sor, ezért a peres felek ezt követő eljárási cselekményei hatálytalanok voltak, és erre tekintettel azok vizsgálatát kirekesztette a felülbírálatból, a jogorvoslati eljárást az elsőfokú eljárásnak csak az első tárgyalást követő tizenötödik napig terjedő időtartam alatt elvégzett részére korlátozottan folytatta le. Az eljárás során a Fővárosi Törvényszék a felperes fellebbezési ellenkérelmét az indítványozó részére nem kézbesítette.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az ügyben egyéb eljárás, ideértve a Kúria előtti felülvizsgálati eljárást is, amelynek a jelen ügyben jogszabály által biztosított lehetősége nincs, nincsen folyamatban. Az ügyben perújítást (jogorvoslatot a törvényesség érdekében) nem kezdeményeztek.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntés (Fővárosi Törvényszék 117.Pf.630.677/2020/3.) 2020. május 5-én került kézbesítésre az indítványozó részére, a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására is meghatalmazott jogi képviselője útján.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozó a Budai Központi Kerületi Bíróság 10.P.XI.23.652/2017/29. és 10.P.XI.23.652/2017/41-II., valamint a Fővárosi Törvényszék 117.Pf.630.677/2020/3. számú határozatai alapjául szolgáló per alpereseként érintett. A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az indítványozó érintettsége ennél fogva nem kíván külön bizonyítást.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az indítványozó álláspontja szerint az esélyegyenlőséghez, a megfelelő vagy tisztességes eljáráshoz való alapjogának és a jogorvoslathoz való alapjogának az alábbiakban bemutatott sérelme érdemben befolyásolta a bírói döntést, mivel a bíróságok a jogszabályoknak a jogalkalmazás során hátrányos megkülönböztetéssel történő alkalmazásával, az indítványozó nyilatkozatainak és bizonyítási indítványainak jogellenes mellőzésével, és a jogorvoslati lehetőségének indokolatlan és ésszerűtlen korlátozásával, kiüresítésével egyoldalúan, a felperes – több esetben bizonyítatlanul maradt – állításaira alapítva hozták meg döntésüket, elzárva az indítványozót attól is, hogy az elsőfokú eljárásban hozott döntés érdemi felülbírálatára valóban, a törvény szerinti mérték korlátozása nélkül sor kerülhessen.

Az indítványozó álláspontja szerint az esélyegyenlőséghez, a megfelelő vagy tisztességes eljáráshoz való alapjogának és a jogorvoslathoz való alapjogának sérelme alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés is, mivel ezen alapjogok, amelyek érvényre juttatása az igazságszolgáltatási rendszer alkotmányos működésének nélkülözhetetlen feltétele, és amelyeknek biztosítása a bírósági eljárásokban az állam elsődendő kötelessége, olyan alapjogok, amelyek sérelme a demokratikus államberendezkedés alapvető pillérének, a jogbiztonságnak a megrendülését okozhatja, ezen alapjogok sérelme alkalmas arra, hogy az állampolgárok elveszítsék hitüket az állam és annak részeként az igazságszolgáltatás alkotmányos működésében.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A törvény előtti egyenlőség és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

Az állampolgári egyenjogúság azt jelenti, hogy az állam minden polgárára ugyanaz a tárgyi jogrend érvényesül, amelynek immanens részét képezi az a követelmény, hogy az emberek (állampolgárok és magyar állampolgársággal nem rendelkező más személyek) között az állam ne tegyen különbséget többek között a bíróságok előtti eljárásokban.

Az Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről (Európai emberi jogi egyezmény, EEJE) tiltja az egyezményben meghatározott jogok gyakorlásával összefüggésben történő megkülönböztetést. Az egyezmény 14. cikke szerint „A jelen egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani.” Az egyezményben foglalt diszkrimináció nem egyszerű különbségtételt jelent, mivel az általában megengedhető; diszkriminációról csak akkor beszélhetünk, ha egy személyt vagy emberek csoportját más azonos helyzetben lévőkkel összehasonlítva kezelnek hátrányos módon, mégpedig úgy, hogy ennek nincsenek tárgy szerű és jogos, igazolható indokai. A különbségtétel nem lehet továbbá aránytalan annak módját és célját illetően sem. Bizonyos esetekben lehetséges a különbségtétel azonos helyzetben lévők között, ez azonban diszkriminációvá válik, ha a különbségtétellel elérni kívánt cél és annak módja között nincs ésszerű egyensúly, arány.

Az egyenjogúság fogalmán belül megkülönböztetjük a jogegyenlőséget, illetve a törvény előtti egyenlőséget. A jogegyenlőség szélesebb fogalma alá tartozó törvény(szék) előtti egyenlőség emelhető ki, amely azt jelenti, hogy a bíróság előtti eljárásban, általában pedig a jogalkalmazás során a jogszabályokat minden megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni.

Az Alaptörvény a törvény(szék) előtti egyenlőséget a XV. cikk (1) bekezdésében fogalmazza meg, a cikk a további bekezdésekben az egyenjogúság nemzetközi jogban is kimunkált követelményét, a követelmény kritériumait és megvalósításának alkotmányos eszközeit rögzíti.

A diszkriminációtólalomalomnak és az esélyegyenlőségnek speciális kérdése a bíróság előtti egyenlőség, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzítettek tartalmi elemét adó azon eljárási garancia, amely szerint jogainak érvényesítése érdekében a bíróság előtt mindenki egyenlő eséllyel rendelkezik. Ebből következik többek között az, hogy egy peres eljárás során minden, a per tárgyát érintő releváns iratot a peres felek mindegyike ugyanolyan mélységben és teljességben, továbbá azonos módon megismerhet. Ez biztosítja a jogvitában álló peres felek között a „fegyverek egyenlőségét”, ezáltal a tisztességes eljárás alkotmányi értelemben vett minőségét (15/2002 (III. 29.) AB határozat).

Sérelmezzük, hogy a Fővárosi Törvényszék az indítványozó részére nem kézbesítette a felperes fellebbezési ellenkérelmét, arról az indítványozó a másodfokú tárgyláson hallott először, kézbesítése még utóbb sem történt meg, azt az indítványozó soha nem ismerhette meg. **A Fővárosi Törvényszék ezzel megsértette az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, a fegyverek egyenlősége elvének érvényre juttatása iránti kötelezettségét, elzárta az indítványozót attól, hogy a felperessel és a bírósággal azonos mértékben és teljességgel ismerhesse meg a per iratait, és azokra megfelelő időben és módon észrevételt tehessen.**

Sérelmezzük továbbá, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság a felperesi keresetváltoztatást tartalmazó beadványt és annak mellékleteként az órákimutatást csak a felperesi iratesatolást és egy soron következő tárgyalást követően egy hónappal kézbesítette az indítványozó részére. **Ez a késedelmes kézbesítés önmagában is sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, mivel ellentétes az eljárás ésszerű időn belüli befejezésének követelményével.**

Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok, a Budai Központi Kerületi Bíróság és a Fővárosi Törvényszék az eljárásuk során és döntéseikkel megsértették az indítványozó egyenjogúsághoz való jogát mind a jogegyenlőség, mind pedig a törvény előtti egyenlőség tekintetében.

Az eljáró bíróságok az indítványozót más összehasonlítható helyzetben lévő személyekkel összehasonlítva hátrányos módon kezelték. Az összehasonlíthatóság nem valamely, akár az Alaptörvényben, akár az EEJE-ben, akár valamely más jogszabályban, mint például az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben (Ebkvtv.) nem kimerítően felsorolt, ezért különösen védett tulajdonságon alapul, hanem a vonatkozó normák „egyéb helyzet”-ként megjelölt gyűjtőfogalma alá illeszthető helyzet teremt összehasonlíthatóságot.

Az összehasonlíthatóság szempontjából az indítványozó perbeli állására szükséges figyelemmel lenni, az összehasonlítható helyzetet a bíróság előtt eljáró peres féli minőség adja, tágabb megközelítésben mint a jogkereső állampolgár minősége, akivel szemben a bíróságok a jogalkalmazói tevékenységüket végzik, és szűkebb megközelítésben mint egy öröklési jogi jogvita öröklési pozícióban lévő szereplőjének minősége. Az utóbbi minőség alapvető hatással van az előbbi minőség tartalmára, az öröklési mögöttes felelősség szükségképpen kihat arra, hogy az örökölt jogviszonyokkal kapcsolatos jogalkalmazásra milyen korlátok között kerülhet sor. Az örökös ugyanis saját jogán csak az öröklés időpontját követő időszak vonatkozásában lehet felelős a jogviszony alakulásáért, az azt megelőző időszak záró pillanatában fennálló helyzetért való felelősség, illetve a záró pillanatban fennálló helyzet tartalmának bizonyítása természeténél fogva kívül esik az örökös felelősségi körén. Az öröklési jogi normákat tartalmazó polgári jogi szabályozás ennek a megfontolásnak a mentén épül fel, és ez adja meg

a keretét az öröklési jogi polgári perek során történő jogalkalmazásnak is, amelyet az eljáró bíróságoknak követniük kell.

Az ügyben eljáró bíróságok azonban a jogalkalmazásuk során nem biztosították az indítványozó számára a vele összehasonlítható helyzetben lévő más személyekkel azonos módon történő elbírálást, hanem hátrányos megkülönböztetéssel kezelték őt az eljárásban. A hátrányos megkülönböztetés az indítványozót az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti bírósághoz forduláshoz és tisztességes eljáráshoz való jogának gyakorlásában érte, mivel az eljáró bíróságok nem megkülönböztetés nélkül alkalmazták a jogszabályokat a jogalkalmazás során.

Az indítványozó tekintetében hátrányos különbségtételt jelentett, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság bizonyítási teherként az indítványozóra róta, hogy egy perben nem álló, ráadásul már elhunyt személy öröklést megelőző tetteit bizonyítsa. és ennek sikerétől tette azt függővé, hogy mentesülhessen a bíróság által a perbe vitt követelés megfizetésének kötelezettsége alól. A Budai Központi Kerületi Bíróság úgy rendelkezett, hogy az indítványozó terhe annak bizonyítása, hogy elhunyt gyermeke még életében megfizette a felperesnek a perbe vitt követelést. Ráadásul azt is előírta, hogy az indítványozó ezt átvételi elismervénnyel bizonyítsa, vagyis még a bizonyítás eszköze vonatkozásában is rendelkezett, annak ellenére, hogy egyébként a polgári perekben a szabad bizonyítás elve érvényesül.

A hátrányos megkülönböztetés lényegét ebben a kérdésben az jelenti, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság olyan eljárási kötelezettséget rótt az indítványozóra, amelyet más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekre nem rónak a bíróságok. Nagyon kevés, tételes jogi szabályozással meghatározott kivételtől eltekintve ugyanis teljesen idegen a polgári jogtól, mind az anyagi, mind pedig az eljárásjogtól, hogy egy személy cselekedeteiért vagy azok hiányáért egy másik személyt tegyenek felelőssé a bíróságok, különösen akkor, ha az a másik személy nem áll perben. Itt nem is állhatott, mivel elhunyt. Az indítványozó álláspontja szerint a vele összehasonlítható helyzetben lévő más személyeket az összehasonlítást szűkebb megközelítésben, öröklési jogi jogviták körében vizsgálva sem kezelnek ilyen hátrányos megkülönböztetéssel.

A megkülönböztetésnek nem volt tárgyszerű és jogos, igazolható indoka. Módját és célját illetően is aránytalan volt. Az indítványozó lehetetlen bizonyítási kötelezettség elé állítása vonatkozásában nem is képzelhető el olyan cél, amellyel arányban állhatna. **A Budai Központi Kerületi Bíróság a bizonyítási teher ilyen módon és tartalommal történő kiosztásával megsértette az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését, az indítványozó esélyegyenlőséghez való jogának sérelmét okozta.**

A Budai Központi Kerületi Bíróság az indítványozó esélyegyenlőséghez való jogának sérelmét okozta azzal is, hogy az indítványozó perbeli nyilatkozatait és indítványait azok egy részében figyelmen kívül hagyta, azokat semmilyen módon és mértékben nem vonta be a döntéshozatala körébe.

A tisztelt Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) számú határozatában rögzíti, hogy az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Ezen döntésében a tisztelt Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy szoros összefüggésben áll az indokok bemutatása, valamint a tisztességes eljárásból fakadó, a fél meghallgatáshoz való joga, mivel kizárólag a kellő alaposággal indokolt bírósági határozatból tűnhet ki, hogy az ügyben eljáró bíróságok ténylegesen figyelembe vették-e a mindkét fél által előadottakat. Nézetünk szerint a jelen beadvánnyal támadott határozatokból ez hiányzik.

A határozatban foglaltak szerint az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indoklási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indoklási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. (6/1998. (III. 11.) AB határozat)

Az Alkotmánybíróság határozatában ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. Nem felel meg az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben.

A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket – rögzíti a 7/2013. (III.1) AB határozat.

Álláspontunk szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzítettek alapján az indoklási kötelezettség elmulasztása, illetve az alperesi nyilatkozatok és bizonyítási indítványok, bizonyítékok figyelembe vétele és mérlegelés tekintetében az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálat tárgyává teheti a Fővárosi Törvényszék 117.Pf.630.677/2020/3. számú, illetve ehhez kapcsolódóan a Budai Központi Kerületi Bíróság 10.P.XI.23.652/2017/29. számú elsőfokú ítéletét és 10.P.XI.23.652/2017/41-II. számú kiegészítő ítéletét. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze. A határozatban megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében¹ is megerősítette és gyakorlattá formálta. A határozatban kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni.

Az ügyben hozott határozatoknak a felek nyilatkozatait és indítványait tartalmazó egyéb periratokkal való összevetéséből egyértelműen kitűnik, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság nem vizsgálta meg kellő alapossággal az indítványozónak az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit, és ezek értékeléséről nem adott számot határozatában. Az indítványozó álláspontja szerint a vagyoni jogvitákban, amelyek körébe a jelen ügy tárgyát képező jogvita is tartozik, a perbe vitt követelés összecszerúsége az ügy lényegi részének minősül. Az indítványozó az eljárásban több alkalommal igen részletes észrevételeket tett arra vonatkozóan, hogy a felperest miért nem az általa követelt összegben illetheti meg a megbízási díj, feltéve, hogy arra valóban jogosult. Az észrevételek nem jelennek meg a Budai Központi Kerületi Bíróság ítéletében, semmilyen módon. **Nem állapítható meg a Budai Központi Kerületi Bíróság ítéletéből, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság kellő alapossággal megvizsgálta volna az észrevételeket, és figyelembe vette volna az indítványozó által előadottakat.**

Az indítványozó a perben meghallgatott tanúk vallomására vonatkozóan is több észrevételt tett, amelyek szintén nem jelennek meg a Budai Központi Kerületi Bíróság ítéletében, így **nem állapítható meg az ítéletből ezen észrevételek kellő alapossággal történő megvizsgálásának és az indítványozó által előadottak figyelembe vételének ténye sem.**

Az indítványozó álláspontja szerint az a körülmény, hogy tényállításainak nem teljes körű, illetve önkényesen ellentmondásos figyelembe vétele, így részben indokolatlan mellőzése mellett hozta meg az elsőfokú bíróság az ítéletét, amely kapcsán annak tartalmára, az indoklásra vonatkozó szabályokat is megsértette, súlyosan sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapjogát. Az elsőfokú bíróság

¹ Ld.: 5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118-120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.

ítélete nem felel meg az Európai Bíróság töretlen gyakorlata által kimunkált indokolási kötelezettségnek.²

Álláspontunk szerint a Budai Központi Kerületi Bíróság ítéletének indokolásából hiányzik a kritikai szempont, annak tanulmányozása közben nyilvánvalóvá válik, hogy a legtöbb releváns pont értékelésénél szinte egy az egyben átveszi a felperes álláspontját, illetve több esetben szembevető pontossággal, automatikusan lemásolja annak tartalmát, és magáévá teszi annak szempontrendszerét. Ezen eljárás a Fővárosi Törvényszék döntésére, illetve iratellenes értelmezésen alapuló indoklására is jellemző. Kifogásoljuk, hogy az indítványozó érdemi nyilatkozatait és bizonyítékait a bíróságok teljes körűen nem vizsgálták.

E körben rögzítendő, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében rögzített törvény előtti egyenlőség, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkében is megfogalmazott tisztességes eljáráshoz való jog és a polgári eljárási normák körében is rögzített, a jogvita pártatlan eldöntésének követelménye csak akkor valósítható meg, ha a bíróság a törvényi szintű jogi norma alapulvételével és betartásával a peres felek számára esélyegyenlőséget biztosít. Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése alapján „Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” Az idézett normaszövegben megfogalmazott perbeli esélyegyenlőség elve alapján jelen ügyben meg kellett volna valósulnia a Pp. 3. § (6) bekezdésében szabályozott kétoldalú meghallgatás alapelvének is.

Az alapelv azonban nem valósult meg, az eljáró bíróságok az indítványozó nyilatkozatait részben mellőzték, anélkül, hogy erre a Pp. szerinti mérlegelés eredményeképpen, megfelelő indoklás mellett került volna sor. Az indítványozó nyilatkozatait egyszerűen csak figyelmen kívül hagyták, megsértve az esélyegyenlőség követelményét és az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát.

A Budai Központi Kerületi Bíróság az indítványozó észrevételeinek kellő alaposítással történő megvizsgálásának és figyelembe vételének, valamint az észrevételek és indítványok értékeléséről a határozatban történő számadás elmulasztásával, az ítélet indoklásával szemben támasztott alkotmányos követelmények megsértésével megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakat, az indítványozónak az ott megfogalmazott, tisztességes eljáráshoz való jogát és az abból fakadó, a fél meghallgatásához való jogát.

A Fővárosi Törvényszék ítéletének vizsgálatából egyértelműen kitűnik, hogy a Fővárosi Törvényszék mint az ügyben eljáró felülbírálati bírói fórum a Budai Központi Kerületi Bíróságnak mint alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyta helyben. A Fővárosi Törvényszék így elmulasztotta azt is, hogy az ügynek a Budai Központi Kerületi Bíróság által vizsgálni elmulasztott lényegi részeire vonatkozóan vizsgálatot folytasson, vagy azok vizsgálatára a Budai Központi Kerületi Bíróságot utasítsa. **A Fővárosi Törvényszék ezzel szintén megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakat, az indítványozónak az ott megfogalmazott, tisztességes eljáráshoz való jogát és az abból fakadó, a fél meghallgatásához való jogát, eljárása nem felelt meg az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak.**

A Fővárosi Törvényszék ítéletéből egyértelműen kitűnik az is, hogy az indítványozó bizonyítási indítványa tekintetében sem végezte el a kellően alapos vizsgálatot, az indítványnak a bizonyítási cél megjelölésére vonatkozó részeit csak részben vizsgálta meg. Ez alapján iratellenesen jutott arra a

² (Helle v. Finnország, 20772/92.; 1997. december 19.; § 60.; Karakasis v. Görögország, 38194/97.; 2000. október 17.; § 27.; Boldea v. Románia, 19997/02.; 2007. február 15.; § 30.; Tacquet v. Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 91.; legutóbb megerősítve: Vojtěchová v. Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25., § 35.) A Bíróság az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indoklás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e. (Hiro Balani kontra Spanyolország, 18064/91.; 1994. december 9.; § 28.; Ruiz Torija kontra Spanyolország, 18390/91.; 1994. december 9.; § 30., legutóbb megerősítve: Ilyadi kontra Oroszország, 6642/05.; 2011. május 5.; § 44.)

következtetésre, hogy az indítványozó által meghallgatni kért tanú, [REDACTED] meghallgatása irreleváns a per szempontjából, mivel a tanút nem csak a Fővárosi Törvényszék által jelzett, általa irrelevánsnak tekintett kérdésekre, hanem a per tárgyát képező követeléssel összefüggésben is kérte meghallgatni az indítványozó.

A Fővárosi Törvényszék eljárásával kapcsolatban az indítványozó sérelmezi azt is, hogy a másodfokú tárgyalás előkészítése körében nem rendelte el időben az elsőfokú ítélet általa észlelt formális hiányosságának pótlását, hanem arra csak a másodfokú tárgyalás egy alkalommal történő elhalasztását követően, tárgyaláson kerített sort, jelentősen késleltetve az eljárás befejezését. Ugyancsak sérelmes, hogy ezt követően egy újabb évnek kellett eltelnie addig, amíg az elsőfokú bíróság az ítéletét kiegészítette, és a Fővárosi Törvényszék kitzte az újabb másodfokú tárgyalást. Mindez ellentétes az eljárások ésszerű időn belül történő befejezésének követelményével, és jelentősen megnövelte a peres eljárásnak utóbb az indítványozóra hárított költségeit.

Az indítványozó álláspontja szerint esélyegyenlőséghez és tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése kétséget kizáróan kihatással volt az ügy érdemére, a bírói döntést ugyanis egyértelműen érdemben befolyásolja az, hogy milyen mértékben kerül sor a felek észrevételeinek, indítványainak és bizonyítékainak figyelembe vételére, kellő alapossággal történő vizsgálatára.

A jogorvoslathoz való jog sérelme

A jogorvoslathoz való jog mindenkit megillet. Az EEJE 6. cikke rendelkezik a tisztességes tárgyaláshoz való jogról. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Delcourt-ügyben hozott határozata (Delcourt v. Belgium judgement of 17 January, 1970, Series A no11.) szerint az egyezmény nem kötelezi a tagállamokat fellebbviteli bíróságok felállítására. Ha azonban ilyen bíróságok működnek, a 6. cikknek, tehát a tisztességes eljárás általános követelményeinek érvényesülniük kell.

A bíróságoknak alapvető, külön tételes jogszabályi kötelezés nélkül is fennálló kötelezettségük, hogy a periratokat, akkor is, ha azok a felek nyilatkozatait vagy indítványait, és akkor is, ha a bíróság felhívásait, tájékoztatásait vagy rendelkezéseit tartalmazzák, azok valós és tényleges tartalmuknak megfelelően bírálják el. Sérelmezzük, hogy a Fővárosi Törvényszék ezt a kötelezettségét megszegte, és a Budai Központi Kerületi Bíróság 10.P.XI.23.652/2017/8. sorszám alatt kiadott tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt felhívását (6. oldal, alulról a harmadik bekezdés) a kétséget kizáróan megállapítható, egyértelmű, valós tartalmától eltérő, nyilvánvalóan iratellenes, önkényesen torzított tartalom alapján bírálta el. A Fővárosi Törvényszék nyilvánvalóan iratellenesen jutott arra a megállapításra, hogy az indítványozónak az első tárgyalást követő tizenöt napon belül kellett volna megtennie perbeli nyilatkozatait a felperesi keresetmódosításra vonatkozóan, és a határidő elmulasztása miatt úgy tekintette, hogy a felek minden, a határidő napját követően megtett perbeli nyilatkozata hatálytalan.

A Budai Központi Kerületi Bíróság ugyanis nem erre hívta fel az indítványozót a hivatkozott tárgyalási jegyzőkönyvben, hanem arra, hogy a felperesi keresetváltoztatás és annak részét képező órákimutatás indítványozó részére a bíróság által történő kézbesítését követő tizenöt napon belül tegye meg nyilatkozatait. Az indítványozó, tekintettel arra, hogy a perben elektronikus kapcsolattartásra voltak kötelesek a felek, nem is lehetett a perirat bíróság általi kézbesítését megelőzően abban a helyzetben, hogy nyilatkozatait megtegye, mivel a felperesi beadványok és a felperes által csatolt iratok a tárgyaláson az indítványozó részére nem lehettek joghatályosan kézbesíthetők a perben alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezései, különösen a 394/C. § (2) bekezdés c) pontja értelmében, így a Fővárosi Törvényszék iratellenes értelmezése mellett egyáltalán nem is élhetett volna perbeli jogaival. Különösen arra figyelemmel, hogy a felperesi keresetváltoztatás és annak mellékleteként az órákimutatás, csak a tárgyalást követően egy hónappal került kézbesítésre az indítványozó részére. **Ez a késedelmes kézbesítés önmagában is sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, mivel ellentétes az eljárás ésszerű időn belüli befejezésének követelményével.**

A Fővárosi Törvényszék azzal, hogy iratellenesen értelmezte az elsőfokú bíróság felhívását és annak következményeként a peres felek nyilatkozattételi lehetőségeinek körét és terjedelmét, indokolatlanul leszűkítette a peranyagnak, az indítványozó nyilatkozatainak és bizonyítékainak az elsőfokú eljárásban elvégzendő perbeli vizsgálat és értékelés, valamint a jogorvoslati eljárás tárgyává tehető körét, és egyúttal indokolatlanul korlátozta, lényegében kiüresítette az indítványozó jogorvoslatához való jogát. **Az indítványozó hangsúlyozza, hogy e körben nem az eljárt bíróságok mérlegelési tevékenységét, azaz a bizonyítékok mérlegelését és a jogszabálynak a tényállással összefüggő értelmezését kifogásolja, hanem azt, hogy a Fővárosi Törvényszék attól zárta el önkényesen az indítványozót, hogy a jogorvoslat keretében egyáltalán sor kerüljön a mérlegelésre.**

A Fővárosi Törvényszék polgári perrendtartási szabályokon alapuló kötelezettsége lett volna a jelen ügyben, hogy az első fokon eljárt Budai Központi Kerületi Bíróság által lefolytatott eljárást teljes terjedelmében, az indítványozó fellebbezésének keretei között, de a polgári perrendtartás szabályainak megfelelően bírálja felül. Ez jelentette volna az indítványozót az Alaptörvény alapján megillető jogorvoslatához való jog lényegi megvalósulását a jelen ügyben. A Fővárosi Törvényszék önhatalmán, jogszabályi felhatalmazás nélkül, jogszabályi kötelezettségei megsértésével korlátozta az indítványozó jogorvoslatához való jogát, azt kiüresítette, anélkül, hogy a jogkorlátozás szükségessége vagy arányossága egyáltalán felmerülhetett volna. **A Fővárosi Törvényszék az eljárásával és az ítéletével megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését.**

Az indítványozóval összehasonlítható helyzetben lévő, polgári peres eljárás alpereseként eljáró más személyekkel összevetve az indítványozó a Fővárosi Törvényszék eljárásában egyúttal hátrányos megkülönböztetésnek is ki volt téve ezáltal, hiszen a Fővárosi Törvényszék alappal feltehetően nem korlátozza minden jogkereső állampolgár jogorvoslatához való jogát. **A Fővárosi Törvényszék tehát az indítványozó jogorvoslatához való jogának indokolatlan korlátozásával az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését is megsértette azáltal, hogy nem biztosította, hogy az indítványozó más, vele összehasonlítható helyzetben lévő személyekkel azonosan, velük egyenlően gyakorolhassa az Alaptörvényben meghatározott jogorvoslatához való jogát.**

Az indítványozó álláspontja szerint jogorvoslatához való jogának indokolatlan korlátozása, kiüresítése kétséget kizáróan kihatással volt az ügy érdemére, a bírói döntést ugyanis egyértelműen érdemben befolyásolja az, hogy milyen mértékben kerül sor az elsőfokú eljárás felülvizsgálatára.

Jogértelmezésen keresztül megvalósult alapjogsértés

Sérelmezzük, hogy a bíróságok az ügy elbírálása alapjául szolgáló jogszabályt nem az Alaptörvény 28. cikkének szellemiségében értelmezték.

Az Alaptörvény 28. cikk első mondata akként rendelkezik, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A bíróságok nem ennek a feltételezésnek a mentén vizsgálták a per alapjául szolgáló jogviszonyt, nem voltak tekintettel az öröklési jogi helyzet sajátosságaira, és az indítványozó számára perben nem álló, ráadásul már elhunyt harmadik személyek cselekedeteinek bizonyítását írták elő. A bíróságok még azt is meghatározták az indítványozó számára, hogy pontosan milyen bizonyítékot fogadnának el tőle az elhunyt személy cselekedeteinek bizonyítékaiként. **Ez nem csupán a jogértelmezési követelmények megsértését jelenti, de az indítványozó tisztességes eljáráshoz és esélyegyenlőséghez fűződő alapjogának sérelmét is jelenti, téves értelmezésen alapuló lehetetlen bizonyítási helyzetben ugyanis nyilvánvalóan nem beszélhetünk a fegyverek egyenlőségéről, és arról sem, hogy más hasonló örökös helyzetben lévő személyek ne lehetnének kedvezőbb helyzetben hagyatéki hitelezői igényekkel szembeni kényszerű védekezés esetén.**

E körben hangsúlyozza az indítványozó, hogy nem önmagában az ügyben eljáró bíróságok jogértelmezését kifogásolja, figyelemmel arra is, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkére alkotmányjogi panaszt alapítani nem lehet, hanem azt, hogy az eljáró bíróságok adott jogértelmezésen alapuló eljárása és ítéletei az indítványozó tisztességes eljáráshoz és esélyegyenlőséghez való alapjogait sértik azzal, hogy összehasonlítható helyzetben lévő más személyekhez képest hátrányos megkülönböztetésben részesült akkor, amikor a bíróságok perben nem álló, már elhunyt személy cselekedeteinek bizonyítására kötelezték, és ennek lehetetlenség miatti sikertelenségét a terhére rótták. A hátrányos megkülönböztetésnek nem volt tárgyszerű és jogos, igazolható indoka, módját és célját illetően nem volt arányos.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Az indítványozó nyilatkozik, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kezdeményezte.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az indítványozó a tisztelt Alkotmánybíróság Ügyrendjének 27. § (4) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz benyújtására vonatkozó meghatalmazást jelen beadványához csatolja.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Az indítványozó nyilatkozik, hogy személyes adatainak a tisztelt Alkotmánybíróság eljárása során, illetve azzal összefüggésben történő nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá. Az indítványozó az erre vonatkozó alakszerű nyilatkozatát jelen beadványához csatolja.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

Az indítványozó érintettségét az alapügyben meghozott határozatok támasztják alá, amelyek az elsőfokú bíróság által kerülnek megküldésre a tisztelt Alkotmánybíróság részére.

Az indítványozó a jelen ponthoz kapcsolódóan és attól független önálló indítványként is indítványozza, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság az Abtv. 57. § (3) bekezdése alapján az alapüggyel kapcsolatos iratanyag megküldése céljából keresse meg az ügyben eljáró bíróságokat.

Kelt: Budapest, 2020. október 8.

Tisztelettel:

indítványozó

Képviselőként:

Dr. Solt István
ügyvéd

dr. Solt István
ügyvéd

Melléklet: Ügyvédi meghatalmazás
 Adatkezelési nyilatkozat

/A melléletek korábban csatolásra kerültek, ezért azokat az indítványozó a jelen egységes szerkezetű beadványához nem csatolja./

